

Suvestinė redakcija nuo 2018-12-01 iki 2021-12-31

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [54-2690](#), i. k. 1122250ISAK000V-393

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S**

**DĖL PALAIKOMOJO GYDYMO IR SLAUGOS PASLAUGOS TEIKIMO
REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO**

2012 m. gegužės 4 d. Nr. V-393
Vilnius

Įgyvendindamas Pirminės sveikatos priežiūros plėtos koncepcijos įgyvendinimo 2009–2011 metų priemonių plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. V-853 (Žin., 2009, Nr. [123-5310](#)), 7 punktą:

1. T v i r t i n u Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos teikimo reikalavimų aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž i s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. vasario 21 d. įsakymą Nr. 100 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 80:2000 „Palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė“ (Žin., 2000, Nr. [18-444](#));

2.2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 4 d. įsakymą Nr. 605 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. vasario 21 d. įsakymo Nr. 100 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 80:2000 „Palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė“ pakeitimo“ (Žin., 2002, Nr. [116-5241](#));

2.3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. lapkričio 17 d. įsakymą Nr. V-880 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. vasario 21 d. įsakymo Nr. 100 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 80:2000 „Palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė“ pakeitimo“ (Žin., 2005, Nr. [138-4998](#));

2.4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. balandžio 14 d. įsakymą Nr. V-282 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. vasario 21 d. įsakymo Nr. 100 „Dėl medicinos normos MN 80:2000 „Palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė“ pakeitimo“ (Žin., 2006, Nr. [46-1671](#)).

3. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal administruojamą sritį.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RAIMONDAS ŠUKYS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2012 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. V-393

PALAIKOMOJO GYDYMO IR SLAUGOS PASLAUGOS TEIKIMO REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos teikimo reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) nustato minimalius (bendruosius) reikalavimus, kuriuos turi atitikti asmens sveikatos priežiūros įstaigos, teikiančios pirminę stacionarinę palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugą (toliau – ASPI).

2. Pirminė stacionarinė palaikomojo gydymo ir slaugos paslauga apima gydymo, slaugos, kitas minimalias sveikatos būklės palaikymo paslaugas / priemones bet kurio amžiaus žmonėms, sergantiems lėtinėmis ligomis, neįgaliesiems ir kitiems pacientams, kai yra aiški ligos diagnozė ir nereikalingas aktyvus gydymas bei kontraindikuotina medicininė reabilitacija.

3. Minimalios sveikatos būklės palaikymo paslaugos / priemonės teikiamos pacientui, siekiant išsaugoti individualų fizinį aktyvumą ir pagal galimybes palaikyti organizmo funkcinį pajėgumą.

II. MINIMALŪS REIKALAVIMAI SPECIALISTAMS

4. Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugą teikia:

4.1. gydytojas (medicinos gydytojas ar vidaus ligų gydytojas, ar šeimos gydytojas, ar gydytojas neurologas, ar vaikų ligų gydytojas (kai paslaugos teikiamos vaikams nesant medicinos ar šeimos gydytojo) ar gydytojas geriatras);

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-741](#), 2012-08-01, *Žin.*, 2012, Nr. 93-4810 (2012-08-04), i. k. 1122250ISAK000V-741

Nr. [V-1353](#), 2018-11-27, paskelbta TAR 2018-11-30, i. k. 2018-19483

4.2. slaugytojas;

4.3. slaugytojo padėjėjas;

4.4. socialinis darbuotojas;

4.5. masažuotojas;

4.6. kineziterapeutas ar kineziterapeuto padėjėjas.

5. ASPI administracijos sprendimu gali dirbti ir kiti sveikatos priežiūros specialistai.

6. 4.1, 4.2 ir 4.3 punktuose nurodytų specialistų paslaugos teikiamos visą parą. Gydytojo paslaugos ASPI budėjimo metu gali būti užtikrinamos sudarant sutartis su kitomis asmens sveikatos priežiūros įstaigomis ar kita įstaigos vadovo nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-741](#), 2012-08-01, *Žin.*, 2012, Nr. 93-4810 (2012-08-04), i. k. 1122250ISAK000V-741

III. MINIMALŪS PATALPŲ REIKALAVIMAI

7. ASPI turi būti įrengta:

7.1. priėmimo patalpa (kambarys);

7.2. asmens higienos (sanitarinio švarinimo) patalpa (kambarys);

7.3. patalpa pacientų rūbams;

7.4. palatos, iš kurių bent viena vienvietė palata;

7.5. procedūrų kabinetas;

- 7.7. maisto dalijimo patalpa;
- 7.8. personalo poilsio patalpa (kambarys);
- 7.9. tualetai, pritaikyti neįgaliesiems;
- 7.10. vonia ir (ar) dušas;
- 7.11. laikino mirusiųjų laikymo patalpa (mirusiajam laikyti ne ilgiau kaip dvi valandas po biologinės mirties fakto konstatavimo);
- 7.12. pagalbinės patalpos.
- 8. Gali būti ir kitų papildomų patalpų.
- 9. Patalpos turi atitikti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus asmens sveikatos priežiūros įstaigų įrengimo sveikatos saugos ir higienos reikalavimus.

IV. MINIMALŪS MEDICINOS PRIETAISŲ IR MEDICINOS PAGALBOS PRIEMONIŲ REIKALAVIMAI

- 10. ASPI turi būti šie medicinos prietaisai ir medicinos pagalbos priemonės (vaikams – tinkami pagal vaiko amžių):
 - 10.1. kraujospūdžio aparatas;
 - 10.2. stetofonendoskopas;
 - 10.3. neurologinis plaktukas;
 - 10.4. termometras;
 - 10.5. medicininės svarstyklės;
 - 10.6. elektrokardiografas;
 - 10.7. gliukometras;
 - 10.8. Ambu maišas;
 - 10.9. orofaringiniai vamzdeliai;
 - 10.10. deguonies tiekimo įranga;
 - 10.11. vaakuminis siurbiklis;
 - 10.12. funkcinės lovos (ne mažiau kaip 60 procentų bendro lovų skaičiaus);
 - 10.13. neštuvai;
 - 10.14. vežimėliai;
 - 10.15. vaikštytynės (pagal poreikį);
 - 10.16. lazdos, ramentai (pagal poreikį);
 - 10.17. tualetinė kėdė;
 - 10.18. persislinkimo, perkėlimo lentos;
 - 10.19. medicininė širma;
 - 10.20. pragulų ir opų profilaktikos ir priežiūros priemonės;
 - 10.21. dirbtinių angų priežiūros priemonės;
 - 10.22. šlapimo ir išmatų nelaikymo medicinos pagalbos (slaugos) priemonės;
 - 10.23. antelės arba basonai;
 - 10.24. medicinos įranga, skirta kineziterapijos ir masažo paslaugoms teikti;
 - 10.25. maitinimo priemonės.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-741](#), 2012-08-01, Žin., 2012, Nr. 93-4810 (2012-08-04), i. k. 1122250ISAK000V-741

- 11. ASPI naudojami medicinos prietaisai turi būti pripažinti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir atitikti Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių medicinos prietaisų instaliavimo, naudojimo ir priežiūros tvarką, reikalavimus.

V. MINIMALŪS TYRIMŲ ATLIKIMO REIKALAVIMAI

- 12. Teikiant palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugą užtikrinamas šių tyrimų atlikimas:
 - 12.1. laboratoriniai tyrimai:
 - 12.1.1. bendras kraujo;

- 12.1.2. šlapimo;
- 12.1.3. gliukozės koncentracijos kraujyje nustatymas;
- 12.1.4. C reaktyvaus baltymo (CRB) arba eritrocitų nusėdimo greičio nustatymas (ENG);
- 12.1.5. kraujo krešumo rodikliai (dalinais aktyvuotas tromboplastino laikas (DATL) ir protrombino laikas);
- 12.2. elektrokardiografija.
- 13. Laboratoriniai tyrimai gali būti atliekami pagal sutartis su kitomis laboratorinės diagnostikos paslaugą teikiančiomis asmens sveikatos priežiūros įstaigomis.

VI. PALAIKOMOJO GYDYMO IR SLAUGOS PASLAUGOS TEIKIMO TVARKA IR INDIKACIJOS

- 14. Pacientai į ASPI hospitalizuojami, kai nustatyta galutinė diagnozė ir nereikia tirti papildomai.
- 15. Siuntimą išduoda gydantysis gydytojas.
- 16. Siuntime turi būti įrašyti šie duomenys: anamnezė, objektyvūs duomenys, diagnozė (ligos kodas pagal TLK-AM-10), gydymo aprašymas, atlikti tyrimai.
- 17. Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos teikimo bendrosios indikacijos:
 - 17.1. po gydymo ir slaugos paciento namuose, kai ambulatorinė pagalba neefektyvi;
 - 17.2. po gydymo stacionare, teikiamame aukštesnio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kai reikia palaikomojo gydymo ir slaugos:
 - 17.2.1. užsitęsusių ligų ir būklių atvejais, kai nereikia aktyvaus stacionarinio gydymo ir kontraindikuotina medicininė rehabilitacija;
 - 17.2.2. po galvos smegenų operacijų ar kitų susirgimų, kai negalima ankstyva medicininė rehabilitacija;
 - 17.2.3. kai dėl objektyvių priežasčių pacientui netaikytinas radikalus gydymas;
 - 17.3. po medicininės rehabilitacijos, nepakitus paciento biosocialinių funkcijų sutrikimo laipsniui, esant simptominio gydymo ir slaugos indikacijų;
 - 17.4. esant sužalojimų, apsinuodijimų ir kitų išorinių priežasčių poveikio neigiamų padarinių, kai kontraindikuotina medicininė rehabilitacija.
- 18. Indikacijos pagal diagnozuotas ligas ar būkles (pagal TLK-10-AM):
 - 18.1. piktybiniai ir gerybiniai navikai (C00–C96, D10–D36), kai esant toliau išvardytiems simptomams taikomas simptominis gydymas:
 - 18.1.1. žarnų nepraeinamumas, kai yra suformuota dirbtinė išangė;
 - 18.1.2. karščiavimas (dėl neoplastinės intoksikacijos);
 - 18.1.3. skausminis sindromas, kai reikalinga nuolatinė narkotikų terapija;
 - 18.1.4. kacheksija;
 - 18.1.5. rijimo sutrikimai;
 - 18.1.6. progresuojantys neurologiniai simptomai dėl metastazių;
 - 18.2. nervų sistemos ligos:
 - 18.2.1. centrinės nervų sistemos uždegiminių ligų (G00–G09) padariniai ar būklės po jų, esant pusiausvyros ir judesių sutrikimų;
 - 18.2.2. sisteminės atrofijos, pirmiausia paveikiančios centrinę nervų sistemą (G10–G13);
 - 18.2.3. degeneracinės nervų sistemos ligos (G30–G32);
 - 18.2.4. ekstrapiramidiniai ir judesių sutrikimai (G20–G26);
 - 18.2.5. demielinizuojamosios nervų sistemos ligos (G35–G37);
 - 18.2.6. polineuropatijos ir kiti periferinės nervų sistemos sutrikimai (G60–G64);
 - 18.2.7. cerebrinis paralyžius ir kiti paralyžiniai sindromai (G80–G83);
 - 18.2.8. mikrocefalija ir hidrocefalija (Q02, Q03, G91);

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-741](#), 2012-08-01, Žin., 2012, Nr. 93-4810 (2012-08-04), i. k. 1122250ISAK000V-741

- 18.2.9. įvairios kilmės lėtinės encefalopatijos (G31.2, G92, G93.8, I67.4);
- 18.2.10. kitos nugaros smegenų ligos (G95) ir kiti nervų sistemos pakitimai (G99.0–G99.2);
- 18.2.11. liekamieji cerebrovaskulinių ligų padariniai po galvos ir nugaros smegenų kraujotakos sutrikimų (F01.2, I67.2, I67.8 (esant lėtinei smegenų išemijai), I69);
- 18.2.12. mioneuralinės jungties ir raumenų ligos (G70–G71), esant aiškių požymių;
- 18.2.13. būklės po cerebrovaskulinių (smegenų kraujagyslių) ligų ((I60–I65);
- 18.2.14. vegetacinė būklė;
- 18.2.15. būklės po sunkių galvos smegenų traumų (S06.1–S06.9);
- 18.2.16. būklės po nervų ir nugaros smegenų sužalojimo šiose stuburo srityse:
- 18.2.16.1. kaklo (S14);
- 18.2.16.2. krūtinės ląstos (S24);
- 18.2.16.3. pilvo, nugaros apatinės dalies, dubens (S34);
- 18.3. širdies ir kraujagyslių sistemos ligos, esant II–IV NYHA funkcinės klasės širdies nepakankamumui (I50), išskyrus ūmines būkles;

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-741](#), 2012-08-01, Žin., 2012, Nr. 93-4810 (2012-08-04), i. k. 1122250ISAK000V-741

- 18.4. kvėpavimo organų ligos, esant lėtiniam kvėpavimo nepakankamumui (J96.1);

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-741](#), 2012-08-01, Žin., 2012, Nr. 93-4810 (2012-08-04), i. k. 1122250ISAK000V-741

- 18.5. lėtinės kepenų ligos, esant lėtinio kepenų nepakankamumo B-C funkciniai klasei pagal Child-Pugh arba esant daugiau kaip 10 balų pagal MELD (K72.1);

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-741](#), 2012-08-01, Žin., 2012, Nr. 93-4810 (2012-08-04), i. k. 1122250ISAK000V-741

- 18.6. lėtinės virškinamojo trakto ligos, lydimos organų funkcijų sutrikimų (K59, K66.0, K66.8, K91.1-91.5);

- 18.7. lėtinės inkstų ligos, esant lėtiniam inkstų nepakankamumui (III, IV laipsnio inkstų funkcijos sutrikimas, IV–V stadija) (N18.4, N18.5);

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-741](#), 2012-08-01, Žin., 2012, Nr. 93-4810 (2012-08-04), i. k. 1122250ISAK000V-741

Nr. [V-1353](#), 2018-11-27, paskelbta TAR 2018-11-30, i. k. 2018-19483

- 18.8. komplikotas cukrinis diabetas, kitos endokrininės sistemos ligos, esant III laipsnio funkcijos sutrikimui, kai nereikia stacionarinio aktyvaus gydymo (E10.41–E10.49, E10.5, E10.61, E10.62, E10.69, E10.71, E10.73, E11.41–E11.49, E11.5, E11.61, E11.62, E11.65, E11.69, E11.71–E11.73, E13.41–E13.49, E13.5, E13.61, E13.62, E13.69, E13.71, E13.73, E14.41–E14.49, E14.5, E14.61, E14.62, E14.69, E14.71, E14.73, E40–E46, E63, E85);

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-741](#), 2012-08-01, Žin., 2012, Nr. 93-4810 (2012-08-04), i. k. 1122250ISAK000V-741

- 18.9. jungiamojo audinio ir raumenų bei skeleto ligos, esant III laipsnio funkcijos sutrikimui (M05.8, M05.9, M06.4, M06.8, M06.9, M07–M12, M14–M17, M19, M24.5–M24.9, M32–M36, M41–M42, M43.5–M43.9, M45–M47, M60–M62, M80, M84);

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-741](#), 2012-08-01, Žin., 2012, Nr. 93-4810 (2012-08-04), i. k. 1122250ISAK000V-741

- 18.10. įvairios etiologijos pragulos, trofinės opos (E 10.73, E11.73, E13.73, I83.0, I83.2, L89, L97, L98.4);

- 18.11. būklės po netrauminės galūnės (-ių) amputacijos (Z89);

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-741](#), 2012-08-01, Žin., 2012, Nr. 93-4810 (2012-08-04), i. k. 1122250ISAK000V-741

18.12. būklės po juosmeninės stuburo dalies ir dubens lūžių bei po galūnių ar kitų kūno sričių sužalojimų (S32, S68, S72, S78, S88, S98);

18.13. sužalojimų, apsinuodijimų ir kitų išorinių poveikių padariniai (T90–T98);

18.14. išplitusi ir nepatikslinka aterosklerozė (I70.9).

19. Paciento gydymo ir slaugos ASPĮ trukmę lemia stacionarinės palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos poreikis:

19.1. objektyvi paciento būklė;

19.2. ligos eiga ir sunkumas.

20. Dėl palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos pacientui teikimo ASPĮ trukmės sprendimą gali priimti:

20.1. gydantysis gydytojas;

20.2. gydytojų konsultacinė komisija (GKK) ar gydytojų konsiliumas gydančiojo gydytojo teikimu, kai pacientas nesutinka su gydančiojo gydytojo sprendimu.

21. Jei pacientas suserga kita liga:

21.1. reikalinga gydytojo specialisto konsultacija turi būti suteikta ne vėliau kaip per tris dienas;

21.2. pacientas perkeliamas į kitą asmens sveikatos priežiūros įstaigą ar skyrių, galinčius suteikti reikiamą pagalbą.

VII. MEDICININIAI DOKUMENTAI

22. Medicininiai dokumentai ASPĮ pildomi ir tvarkomi Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-741](#), 2012-08-01, Žin., 2012, Nr. 93-4810 (2012-08-04), i. k. 1122250ISAK000V-741

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. gegužės 4 d. įsakymo Nr. V-393 "Dėl Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1353](#), 2018-11-27, paskelbta TAR 2018-11-30, i. k. 2018-19483

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. gegužės 4 d. įsakymo Nr. V-393 „Dėl Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo